

Fremtidens arbejdsliv 2023

4.000 mennesker på kontor i Danmark, Sverige, og Finland har udtalt sig

Indhold

INDLEDNING

Velkommen til fremtidens kontor allerede i dag 1

KONTORETS ROLLE

Den primære arbejdsplads 3

Kolleger og udveksling af viden 4

Socialt liv og relationer 6

Kulturobygning 9

FREMTIDENS KONTOR

Service og tjenesteydelser 11

Eget lokale eller kontorlandskab 13

Coworking 14

Sundhed og bevægelse 15

KONTORETS PLACERING

Tilgængelighed 17

Kollektiv trafik og bil 18

DET FLEKSIBELE ARBEJDSLIV

Kontor- og hjemmearbejde 21

Retningslinjer for fremmøde på kontoret 25

KONKLUSION

28

Om undersøgelsen

Analysevirksomheden Axiom Insight har i alt spurgt 4.035 personer, der arbejder på kontor i Danmark, Sverige og Finland, om, hvordan de opfatter nutidens og fremtidens kontor. 1.007 af respondenterne kommer fra Danmark, 2.016 kommer fra Sverige, mens 1.012 er fra Finland. Samtlige respondenter er udpeget af det internationale analyseinstitut Cint, og undersøgelsen blev gennemført i perioden 21. december 2022 til 17. januar 2023.

Velkommen til fremtidens kontor allerede i dag

For fjerde år i træk har vi i Castellum undersøgt, hvad personer, der arbejder på kontor, ønsker og forventer sig af deres arbejdsplads i fremtiden. Rapporten er spækket med fakta, oplysninger og viden om, hvad der kræves for at tiltrække fremtidens medarbejdere og skabe arbejdspladser, der opfattes som attraktive.

I år har vi udvidet vores horisont og rapporterer nu om forholdene i både Danmark, Sverige og Finland – dvs. de lande, hvor Castellum er Nordens største leverandør af kontorarbejdspladser. I arbejdet med at hjælpe vores lejere med at skabe de mest attraktive og vellykkede arbejdspladser, ønsker vi som ejendomsejer altid at være på forkant og dermed udvikle kontorlokaler, som lever op til forventningerne. Når vi stiller spørgsmål og analyserer svarene, er det for os en måde at sikre vores produkt for fremtiden.

Allerede nu kan vi konstatere, at årets rapport sender et stærkt og positivt signal til kontorerne efter svære år med pandemi og restriktioner.

Flertallet af kontorbrugere tilbringer størstedelen af arbejdstiden på det fælles kontor. Den positive tendens bremses dog lidt af dem, som stadig foretrækker at arbejde hjemmefra. Det er dog kun 12%, som slet ikke ønsker at have arbejdsdage på kontoret. Meget tyder på, at hjemmearbejde også vil eksistere i fremtiden, men det vil nærmere være som et supplement til det fælles kontor, ikke som en konkurrent.

66% af de personer, der arbejder på kontor, oplyser, at kontoret har stor betydning for deres sociale liv. Det viser sig, at kontoret spiller en vigtig rolle, både som effektiv arbejdsplads og som mødested for mennesker, som trives med hinanden.

Undersøgelsen dækker over flere generationer, lige fra de unge debutanter på kontoret til meget erfarne seniorer. Generelt kan vi konstatere, at den yngre generation i mange spørgsmål skiller sig ud fra deres ældre kollegaer.

Der virker naturligt, at vi skal finde inspiration til fremtidens kontor blandt dem, som i dag har størstedelen af arbejdslivet foran sig – mere end hos de personer, der nærmer sig pensionsalderen. Derfor har vi flere steder i rapporten fokus på netop de yngre.

Kontorets rolle

Vi er tilbage på kontoret

I de to seneste undersøgelser fra Castellum blev der stillet spørgsmål om kontorets rolle. Hvordan skal kontoret bruges i fremtiden – hvornår og af hvem? I dette års undersøgelse oplyser et flertal, at de nu er tilbage på kontoret i størstedelen af arbejdstiden. Det er ledere, som er mest trofaste over for kontoret, idet næsten to ud af tre primært arbejder på kontoret.

Årets resultat kan sammenlignes med sidste års rapport, som stillede spørgsmålet: "Hvordan vil du gerne arbejde i fremtiden?". Her svarede 57%, at de foretrak at veksle mellem kontoret og hjemmet, ligesom 19% gerne ville arbejde hjemmefra og 22% fra kontoret. Det lader altså til, at vi allerede nu arbejder mere på kontoret, end vi oplyste under pandemien, og at vi er vendt tilbage til arbejdspladsen. Du kan læse mere om, hvor vi arbejder, på side 21.

HVAD ER DIN PRIMÆRE ARBEJDSPLADS I DAG?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Jeg arbejder primært på kontor, %	59	69	61	45
Jeg arbejder ca. lige meget på kontor og hjemme, %	29	24	30	30
Jeg arbejder primært hjemme, %	12	6	9	24

ADM. DIREKTØRER OG LEDERE ARBEJDER MEST FRA KONTORET

- Jeg arbejder primært på kontor **63%**
- Jeg arbejder ca. lige meget på kontor og hjemme **24%**
- Jeg arbejder primært hjemme **13%**

Det bedste ved kontoret er kollegaerne

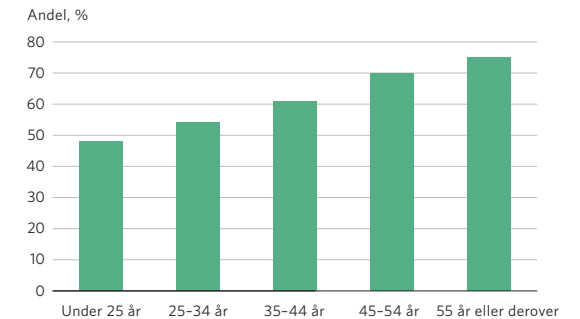
Årets undersøgelse bekræfter igen, at samværet og omgangen med kollegaerne uden sammenligning er den vigtigste fordel ved at arbejde på kontor. Det har været den vigtigste faktor, siden vi gennemførte vores første undersøgelse i 2020, og det gælder alle tre lande – gennemsnitligt sætter 62% kollegaerne på toplisten.

Kollegerne er vigtige for alle alderskategorier, men det er tydeligt, at betydningen stiger med årene – 48% af kontorbrugere under 25 år oplyser, at kollegaerne er den vigtigste aktiv sammenlignet med 75% i gruppen på 55 år eller derover. Samtidig er kvinder lidt mere begejstrede for deres kollegaer end mændene (henholdsvis 66% og 59%).

Det bedste ved at arbejde på kontor:

- 1 At møde kollegaerne
- 2 Spontane opfølgninger og møder
- 3 Gør læring og vidensdeling nemmere

ANDEL, SOM SYNES, AT DEN STØRSTE FORDEL VED KONTORET ER KOLLEGAERNE (ALDERSGRUPPE)

Udveksling af viden, nære kollegaer og kaffe

I undersøgelsen har respondenterne kunnet vælge op til tre ud af ni på forhånd definerede fordele ved at arbejde på kontoret. Kollegaerne ligger på en suveræn førsteplads, efterfulgt af spontane opfølgninger og møder. På tredjepladsen kommer, at kontoret gør læring og udveksling af viden nemmere. Herefter følger faktorer som eksempelvis luftforandring, bedre ergonomi og kaffe på arbejdspladsen.

Der er visse forskelle fra land til land i forhold til, hvad der opfattes som de vigtigste fordele ved kontoret. I Danmark rangerer læring og udveksling og viden lidt højere, mens finnerne opfatter kaffe og frokost på arbejdspladsen som vigtigere end kollegaerne i Sverige og Danmark. Svenskerne markerer sig ved at sætte stor pris på den luftforandring, som kontoret tilbyder.

HVAD ER EFTER DIN OPFATTELSE DE VIGTIGSTE FORDELE VED AT ARBEJDE PÅ KONTOR?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
At møde kollegaerne, %	62	59	63	64
Spontane opdateringer og møder, %	33	28	35	33
Gør læring og udveksling af viden nemmere, %	31	39	27	32
Luftforandring, %	24	16	31	21
Bedre ergonomi, %	23	20	22	26
Kaffe, kaffepause eller frokost på arbejdspladsen, %	22	20	19	31
Nemmere at udføre mit arbejde, %	20	22	21	15
Øger kreativiteten, %	12	15	12	8
Træningsmuligheder, %	10	12	10	6
Ved ikke, %	3	3	4	3
Andet, %	1	0,4	1	1

For finnerne er muligheden for kaffe særlig vigtig, og det kan ikke overraske, eftersom de er det folk i verden, som drikker mest kaffe.

📍 FRUGTKURVEN

#SKABERKRAFT

UNGES PERSPEKTIV

Den yngre generation sætter mere pris på kontorets kreativitetsskabende rolle, end hvad deres ældre kollegaer gør – og også muligheden for gratis kaffe og frugt.

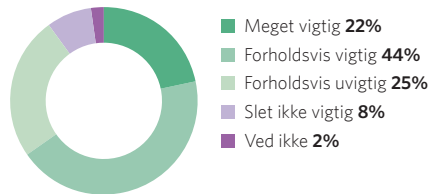
En hjørnesten i det sociale liv

40 timer om ugen, 160 timer om måneden, 7.360 timer om året. Og næsten 300.000 timer gennem et helt arbejdsliv... Tallene varierer mellem de enkelte personer og mellem køn og lande, men den tid, vi tilbringer på arbejdet, udgør en betragtelig del af vores liv.

For de fleste af os har arbejdspladsen stor betydning for livet som helhed. Men hvor vigtigt er det sociale aspekt egentlig? Godt 4.000 personer, der arbejder på kontor i Sverige, Danmark og Finland, har svaret på spørgsmålet.

2 ud af 3 respondenter vurderer, at arbejdspladsen er vigtig eller meget vigtig for deres sociale liv. Der er ikke store forskelle i besvarelsen af dette spørgsmål, men det er tydeligt, at mange ser kontoret som en vigtig del af deres liv.

HVOR VIGTIG ER ARBEJDSPLADSEN FOR DIT SOCIALE LIV?

HVOR VIGTIG ER ARBEJDSPLADSEN FOR DIT SOCIALE LIV?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Slet ikke vigtig, %	8	10	7	8
Forholdsvis uvigtig, %	25	22	23	31
Forholdsvis vigtig, %	44	43	48	36
Meget vigtig, %	22	23	20	24
Ved ikke, %	2	2	2	1

2 ud af 3
vurderer, at
arbejdspladsen er vigtig
for deres sociale liv.

Kvinder, unge og mellemledere er enige

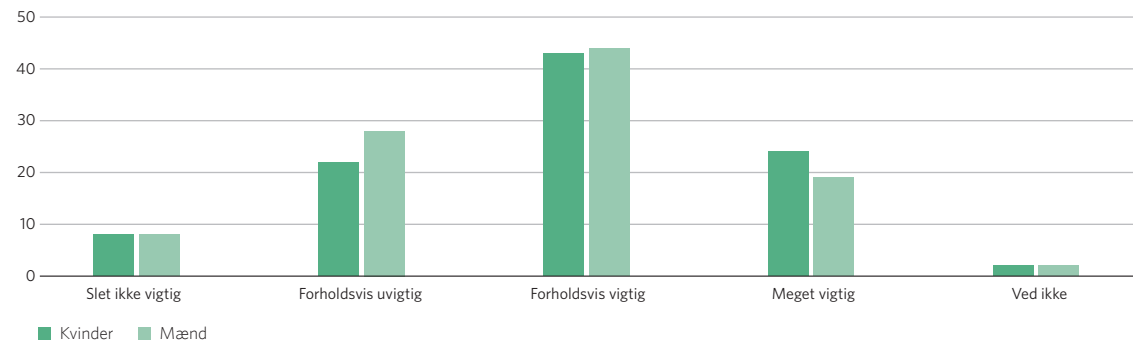
Forskellene mellem køn, alder og geografi er små, men det kan dog konkluderes, at kvinder sætter kontorets betydning for deres sociale liv lidt højere end mændene, idet 67% af kvinderne, sammenlignet med 63% af mændene, oplyser, at kontoret er vigtigt eller meget vigtigt for deres sociale liv.

Mellemledere og gruppeledere er dem, som tillægger kontoret allerstørst betydning for deres sociale liv, idet ca. 70% oplyser, at det er meget vigtigt eller forholdsvis vigtigt.

69%
af mellemlederne
synes, at arbejdspladsen
er vigtig for deres
sociale liv.

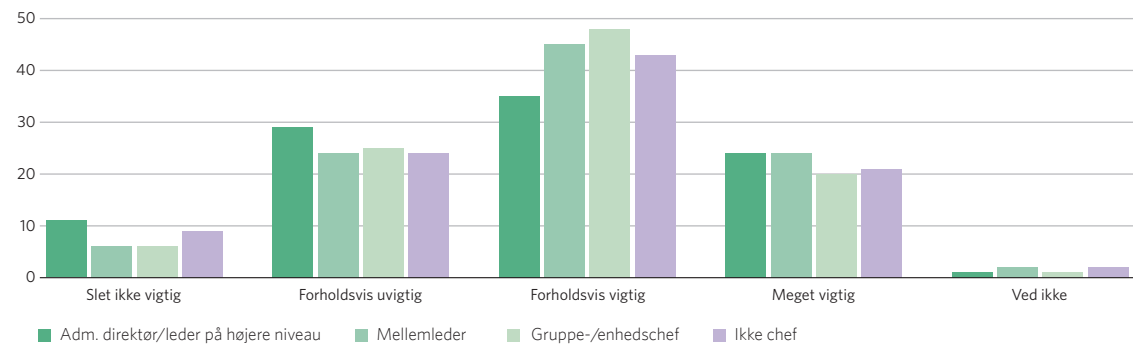
HVOR VIGTIG ER ARBEJDSPLADSEN FOR DIT SOCIALE LIV?

Andel, %

HVOR VIGTIG ER ARBEJDSPLADSEN FOR DIT SOCIALE LIV?

Andel, %

Hver tredje ung er blevet forelsket på arbejdet

Selvom man ikke er forelsket i kontoret som arbejdsplads, er der en risiko for, at man bliver forelsket i nogen på arbejdet. Følgende meget direkte spørgsmål blev stillet i årets undersøgelse: Er du blevet forelsket i nogen på kontoret?

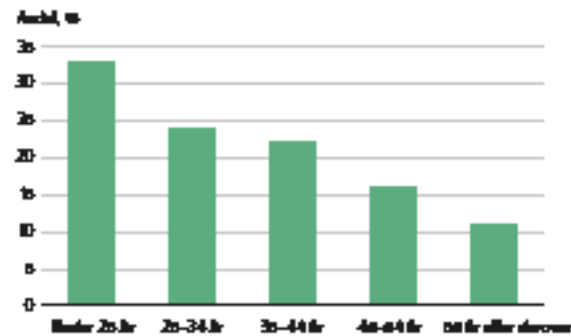
Vi kommer ikke uden om kontoret som social arena. Hele 33% af de unge (op til 25 år) svarer bekræftende, at de har forelsket sig i nogen på arbejdet.

Et overordnet flertal af samtlige respondenter svarede dog nej. 20% svarede ja, og de sidste 3% ønskede ikke at svare på dette nok ret nærgående spørgsmål. Danskerne har et lille forspring i disciplinen "kærlighed på kontoret", og mændene er markant overrepræsenterede med 23%, der svarede ja, sammenlignet med 16% blandt kvinderne.

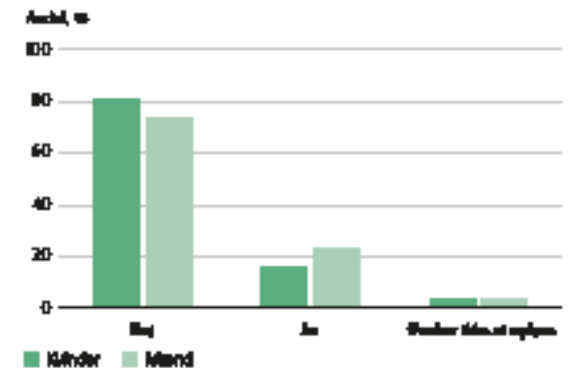
SÅ MANGE ER BLEVET FORELSKET PÅ ARBEJDET

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Nej, %	77	74	78	80
Ja, %	20	23	20	17
Ønsker ikke at oplyse, %	3	3	2	3

SÅ MANGE ER BLEVET FORELSKET PÅ ARBEJDET

SÅ MANGE ER BLEVET FORELSKET PÅ ARBEJDET

#KÆRLIGHED #DATING #UNGE

UNGES PERSPEKTIV
Hver tredje person under 25 år, der arbejder på kontor, er blevet forelsket i en kollega på kontoret. Eat your heart out, Tinder! 💕

📍 MØDESTEDET

Mest til chefen: Kontorets betydning for kulturopbygning

I den svenske rapport fra sidste år stillede vi spørgsmålet om kontorets betydning for at opbygge en positiv kultur i en virksomhed. På det tidspunkt vurderede to ud af tre (66%), at den fælles arbejdsplads var forholdsvis vigtig eller meget vigtig for at opbygge en positiv kultur i virksomheden.

I år er tilhængerne af kulturopbygning gået op til 73%, som svarer, at kontoret er forholdsvis vigtigt eller meget vigtigt for at kunne opbygge og styrke en positiv kultur i virksomheden.

I sammenligningen mellem vores tre lande ligger Sverige og Danmark næsten på samme niveau (henholdsvis 77% og 76% vurderer, at kontoret er forholdsvis vigtigt eller meget vigtigt for kulturopbygning), mens Finland er mere forbeholden med 63%, som svarer forholdsvis vigtigt eller meget vigtigt. Også blandt de respondenter, som vurderer, at kontoret ikke spiller nogen rolle for kulturopbygning, skiller Finland sig ud med 32%, som svarer forholdsvis uvigtigt eller slet ikke vigtigt – sammenlignet med Sverige og Danmark, hvor andelen ligger på 18% og 19%.

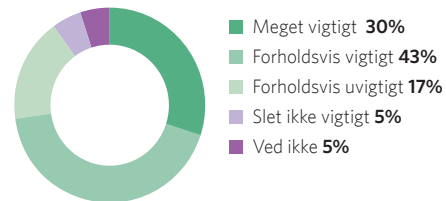
Jo større virksomheden er, jo vigtigere anses kontoret for at være, når det drejer sig om at opbygge en positiv kultur. I virksomheder med 1-9 medarbejdere vurderer 60%, at det er forholdsvis vigtigt eller meget vigtigt. I større virksomheder med mere end 50 medarbejdere ligger de tilsvarende tal på 76-77%.

HVOR VIGTIGT ER KONTORET FOR AT OPBYGGE OG STYRKE EN POSITIV KULTUR I DIN VIRKSOMHED?

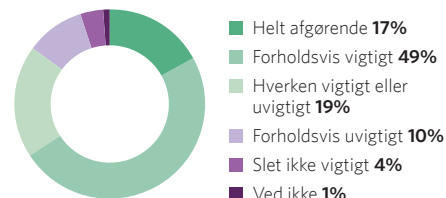
	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Slet ikke vigtigt, %	5	4	4	6
Forholdsvis uvigtigt, %	17	15	14	26
Forholdsvis vigtigt, %	43	44	46	36
Meget vigtigt, %	30	32	31	27
Ved ikke, %	5	5	5	5

HVOR VIGTIGT ER KONTORET FOR AT OPBYGGE OG STYRKE EN POSITIV KULTUR I DIN VIRKSOMHED?

2023

2022 (SVERIGE)

Fremtidens kontor

Den bedste arbejdsplads har meget af det hele

Inden for rejsebranchen taler man om All Inclusive: en prisattraktiv pakke med forskellige tilbud, som sammen skaber en attraktiv helhed. Sammenligningen med kontoruniverset bringer måske ikke tankerne hen på sydens sol, men det kan lade sig gøre – i hvert fald for dem, som er på udkig efter en bekvem stol og et ergonomisk skrivebord.

Så hvad synes de nordiske kontorbrugere, der gør kontoret mere attraktivt?

49%
synes, at bilparkering er det vigtigste, for at et kontor kan være attraktivt.

Top 5-listen for et attraktivt kontor:

- 1 Bilparkering
- 2 Egen restaurant eller kantine
- 3 Motionsfaciliteter
- 4 Fitness i ejendommen
- 5 Massage

Interessen for parkeringspladser stiger

Hvis du frit kunne vælge, hvilket servicetilbud ville du så helst finde på din arbejdsplads?

2020
Parkeringspladser **31%**

2021
Parkeringspladser **41%**

2022
Parkeringspladser **46%**

Hvad gør efter din vurdering kontoret mere attraktivt at arbejde på?

2023
Bilparkering **49%**

Ønskelisten – land for land

I Finland ligger egen restaurant eller kantine øverst på ønskelisten hos over halvdelen af respondenterne (54%). Derefter følger motionsfaciliteter, tæt fulgt af bilparkering. Fitness, massage og omklædningsrum er også store ønsker, mens brugerne klarer sig uden vaskerifaciliteter (kun 9%).

I Danmark ligger bilparkering øverst, mens egen restaurant eller kantine kommer lige efter. Danskerne ønsker også cykelparkering i højere grad end de nordiske naboer (30%), hvilket er logisk, når man tænker på landets stærke cykelkultur. Det er også et ret udbredt ønske i Danmark at kunne få private pakker fra e-handel leveret direkte til kontoret (18%).

I Sverige ligger bilparkering og motionsfaciliteter på en delt førsteplads, hvilket man jo kan vælge at se som en modsætning. Også fitness i ejendommen har en høj placering hos svenskerne (41%), som samtidig er dem, der gerne vil kunne tage hunden med på arbejde (26%). I Sverige ønsker mange også at have en restaurant eller kantine i ejendommen, hvor de arbejder.

Ønsket om at kunne oplade sin elbil på arbejdet er stadig forholdsvis begrænset – og samtidig jævnt fordelt i de tre lande med et gennemsnit på 22%.

Når vi ser på personer under 35 år, der arbejder på kontor, kan det konkluderes, at reception, mulighed for at have husdyr med på arbejdet samt adgang til håndklæder og hygiejneartikler er vigtigere for dem end for de ældre. Andre forhold, som skal bemærkes, er, at kvinder er mere interesserede i motionsmuligheder og massage og i at kunne tage husdyr med, mens mændene i større udstrækning efterspørger omklædningsrum med brusebad og ladestandere til bilen.

HVILKE AF FØLGENDE GØR EFTER DIN VURDERING KONTORET MERE ATTRAKTIVT AT ARBEJDE PÅ?

	Totalt	Danmark	Sverige	Finland
Bilparkering, %	49	49	50	45
Egen restaurant eller kantine, %	48	46	46	54
Motionsfaciliteter, %	46	37	50	49
Fitness i ejendommen, %	39	34	41	38
Massage, %	36	36	34	39
Omklædningsrum med brusebad, %	31	26	32	32
Cykelparkering, %	25	30	26	17
Mulighed for at tage husdyr med, %	22	16	26	21
Ladestandere, %	22	22	23	19
Reception, %	22	23	25	15
Håndklæder og hygiejneartikler, %	21	20	20	22
Mulighed for privat pakkeudlevering, %	15	18	15	14
Delebiler, %	14	13	12	17
Delecykler, %	12	12	11	14
Vaskeriservice, %	8	8	8	9
Ingen af disse, %	13	13	8	9
Andet, %	1	1	1	1

HVILKE AF FØLGENDE GØR EFTER DIN VURDERING KONTORET MERE ATTRAKTIVT AT ARBEJDE PÅ?

	Under 25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55+
Bilparkering, %	43	47	46	52	52
Egen restaurant eller kantine, %	46	48	46	50	48
Motionsfaciliteter, %	42	46	48	48	45
Fitness i ejendommen, %	40	43	43	37	28
Massage, %	29	39	35	36	33
Omklædningsrum med brusebad, %	32	30	33	31	29
Cykelparkering, %	25	26	26	25	21
Mulighed for at tage husdyr med, %	27	27	23	19	15
Ladestandere, %	22	22	24	22	20
Håndklæder og hygiejneartikler, %	25	25	19	18	18
Reception, %	32	26	20	20	17
Mulighed for privat pakkeudlevering, %	19	19	16	13	11
Delebiler, %	17	18	15	11	8
Delecykler, %	9	15	14	9	8
Vaskeriservice, %	11	10	7	7	7
Ingen af disse, %	6	8	11	16	22
Andet, %	0	1	0	1	2

Top 3-listen for et attraktivt kontor, baseret på køn:

Kvinder

- 1 Motionsfaciliteter
- 2 Egen restaurant eller kantine
- 3 Bilparkering

Mænd

- 1 Bilparkering
- 2 Egen restaurant eller kantine
- 3 Motionsfaciliteter

Ikke alle har det bedst i det åbne kontorlandskab

Kun 14% af kontorbrugerne i årets undersøgelse sidder i aktivitetsbaserede¹ kontormiljøer. Det er mere almindeligt i Finland end i Sverige og Danmark. I større virksomheder, med mere end 250 ansatte, er de aktivitetsbaserede kontorlandskaber mere almindelige (22%).

Når respondenterne bliver adspurgt, hvilket kontormiljø de foretrækker, kommer eget eller delt lokale på en klar førsteplads.

Når vi kigger nærmere på de forskellige aldersgrupper, bliver fremtiden markant. Næsten halvdelen af de yngste (49%) foretrækker et åbent eller aktivitetsbaseret kontorlandskab. Ca. 70% af de ældre (45 år og derover) vil helst sidde i eget eller delt lokale. Jo ældre respondenterne er, jo mere positive er de overfor at have eget eller delt lokale. Valget af kontormiljø er i nogen udstrækning et generationsspørgsmål.

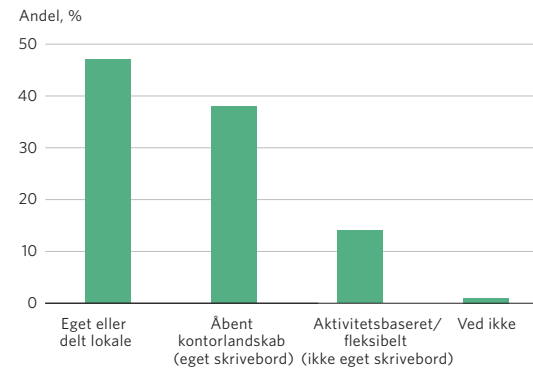
Eget eller delt lokale har været den gældende standard inden for i hvert fald de sidste hundrede år. Et familiefoto på skrivebordet, en stol, som altid er indstillet korrekt, og måske en fin lille potted plante? Dette er stadig idealet for størstedelen af de adspurgte (63%). Eget lokale er især attraktivt i Finland, hvor 71% foretrækker den løsning, sammenlignet med 53% i Danmark og 65% i Sverige.

Vi foretrækker i høj grad at arbejde i trygge, kendte omgivelser. Næsten halvdelen af personerne, som arbejder i et åbent kontorlandskab, føler sig tilpas med det, og 82% af dem, som har eget lokale, vil gerne fortsætte på den måde.

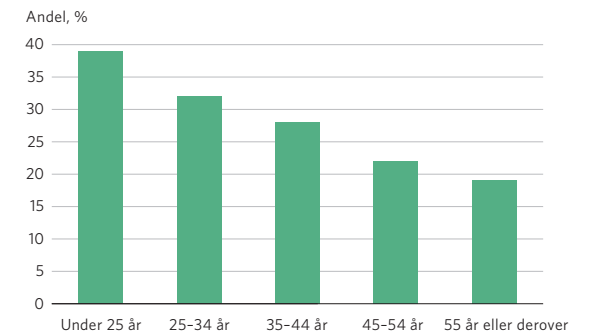
HVIS DU KUNNE VÆLGE, HVILKEN FORM FOR KONTORMILJØ FORETRÆKKER DU SÅ?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Eget eller delt lokale, %	63	53	65	71
Åbent kontorlandskab (eget skrivebord), %	27	35	26	20
Aktivitetsbaseret/fleksibelt (ikke eget skrivebord), %	7	9	6	6
Ved ikke, %	3	3	3	3

HVILKEN FORM FOR KONTORMILJØ TILBYDER DIN ARBEJDSGIVER?

ANDEL, SOM FORETRÆKKER AT ARBEJDE I ET ÅBENT KONTORLANDSKAB

#EGETSKRIVEBORD

UNGES PERSPEKTIV

Blandt de unge under 25 år er der dødt løb mellem eget lokale og åbent kontorlandskab, når de selv kan vælge deres kontormiljø. Langt de fleste ønsker eget skrivebord. 🇩🇪

LANDSKABET

1. Aktivitetsbaseret blev defineret som "aktivitetsbaseret/fleksibelt (ikke eget skrivebord)" i undersøgelsen.

Kendskab øger interessen for coworking

I de senere år er der opstået stigende interesse for coworking, dvs. arbejdspladser, som deles af flere virksomheder, konsulenter eller freelancere. Det er et fleksibelt miljø med et stort serviceudbud og plads til forskellige løsninger: kontorlandskaber, enkeltlokaler og private kontorarealer. Lejerne indgår tit korte lejeaftaler, og de bliver en del af et community med events og mulighed for at netværke.

Selvom coworking har fået stor omtale i medierne, er der tilsyneladende stadig ret begrænset viden om begrebet blandt nordiske kontorbrugere. Næsten halvdelen (47%) svarer nej, når de bliver spurgt, om de ved, hvad coworking er. Når vi ser nærmere på vores tre lande, lader coworking til at være lidt mere kendt i Finland, men forskellene er dog ikke store (54% sammenlignet med Danmarks 51%).

Adspurgt, om de kunne tænke sig at arbejde på et coworking-kontor, svarer to ud af tre ja eller måske.

Interessen er i stort omfang et spørgsmål om viden og kendskab. Af dem, som har kendskab til coworking, svarer mere end dobbelt så mange ja, sammenlignet med personer, som har svaret, at de ikke kender til coworking.

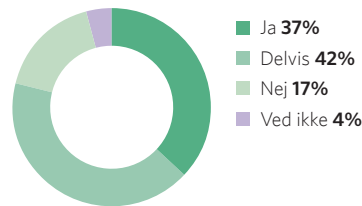
Når man sammenholder spørgsmål om coworking mellem de forskellige aldersgrupper, ser vi meget tydelige forskelle. De unge er tilsyneladende helt klar over, hvad coworking er (73% i aldersgruppen op til 25 år samt 64% i gruppen 25-34 år). Lige så markant er den manglende viden i de ældre aldersgrupper, idet hele 66% i alderen 55 og derover tilkendegiver, at de ikke ved, hvad coworking er.

Konklusionen er, at jo mere man ved om coworking, jo mere positivt indstillet er man.

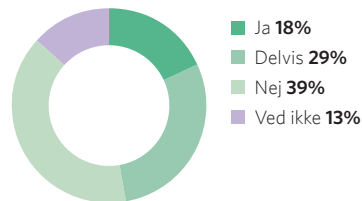
Jo højere placering man har som leder, jo mere lyst har man til at arbejde på et coworking-kontor.

KUNNE DU TÆNKE DIG AT ARBEJDE PÅ ET COWORKING-KONTOR?

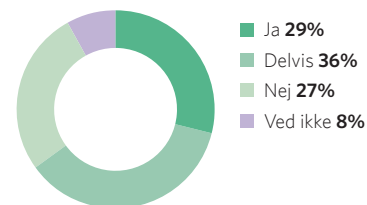
KENDER TIL COWORKING

KENDER IKKE TIL COWORKING

I ALT

Personer på kontor efterspørger fysisk aktivitet

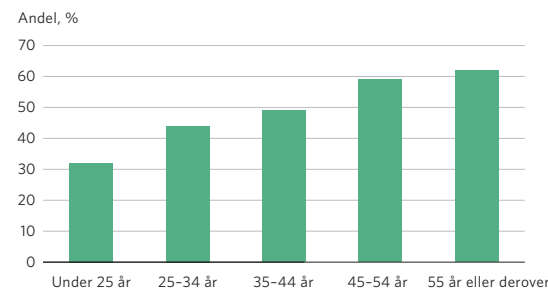
Stadig flere arbejdspladser udformes på en måde, så de motiverer til fysisk aktivitet, og som vi tidligere har påvist, ligger motionsfaciliteter og fitness på Top 5-listen over, hvad der opfattes som et attraktivt kontor. Af de personer, som oplyser, at de arbejder på et kontor, som inspirerer til bevægelse og fysisk aktivitet, er det hele 86%, som svarer, at arbejdsmiljøet er godt eller meget godt.

Undersøgelsen viser dog samtidig, at 51% personer oplever, at deres kontor ikke inspirerer til bevægelse. Forholder det sig mon sådan, at en af de goder, som efterspørges mest, i langt de fleste tilfælde slet ikke findes på vores arbejdspladser?

Der er kun små forskelle mellem de nordiske lande, men de unge svarer i højere grad, at deres kontor inspirerer til fysisk aktivitet. Over 60% af de yngre (under 25 år) oplyser, at de arbejder på et kontor, som inspirerer til fysisk aktivitet. Det er næsten dobbelt så mange som i gruppen 55 år eller derover.

Der er også en diskrepans mellem de øverste ledere og medarbejdere uden lederstilling, idet 58% af de øverste ledere har den opfattelse, at deres arbejdsplads inspirerer til fysisk aktivitet – hvilket er en dobbelt så stor andel som blandt medarbejdere uden lederfunktion.

ANDEL, SOM OPLYSER, AT DERES KONTOR IKKE HAR MILJØER/REDSKABER/UDSTYR, SOM INSPIRERER TIL BEVÆGELSE OG FYSISK AKTIVITET

HAR DIT KONTOR MILJØER/REDSKABER/UDSTYR, SOM INSPIRERER TIL BEVÆGELSE OG FYSISK AKTIVITET?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Nej, %	51	49	51	53
Ja, %	43	46	44	40
Ved ikke, %	6	5	5	7

An aerial photograph of a modern brick building with a grid of windows, situated next to a body of water. A paved walkway runs along the building's edge. Two people are walking on the path, and another person is visible further down. The water is dark blue with ripples. A white text box is overlaid on the lower-left portion of the image.

Kontorets placering

Jo tættere på hjemmet, jo bedre

Det lyder måske som en selvfølge, at det er vigtigt, hvor arbejdspladsen ligger rent geografisk – tæt på eller langt væk – og at det skal være nemt at komme derhen. Og måske at der også er butikker eller fitness inden for kort afstand. Det er dog en kendsgerning, at det, der var vigtigt i går, ikke nødvendigvis er det i morgen.

Derfor har vi tjekket forholdene og undersøgt, hvilke faktorer der er vigtigst for vores nordiske kontorbrugere.

Under pandemien blev det en nødvendighed at arbejde hjemmefra, men samtidig er det for mange blevet en måde at undgå rejsetid og dermed spare timer. I dag er nøgleordene adgang og tilgængelighed – og jo tættere på hjemmet, jo bedre. 61% vurderer, at kort afstand til hjemmet er den vigtigste faktor for, at kontoret efter deres opfattelse har en god placering. I Finland er tallet helt oppe på 69%.

HVILKE AF FØLGENDE ER EFTER DIN VURDERING VIGTIGE, FOR AT DU SYNES, AT EN ARBEJDSPLADS HAR EN GOD GEOGRAFISK PLACERING?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Tæt på hjemmet, %	61	54	61	69
Adgang til kollektiv trafik, %	56	49	60	55
Adgang med bil, %	51	54	51	47
Tæt på handel, service/tjenesteydelser, %	31	23	37	29
Smukke omgivelser, %	26	22	18	49
Tæt på børnepasning eller skole, %	13	12	14	10
Tæt på fitness og træning, %	12	7	16	9
Ingen af disse, %	1	2	1	1
Andet, %	1	1	1	1

Man skal kunne cykle på arbejde
(dansk kvinde, 55+ år)

Der må ikke være for langt at gå fra busstoppestedet
(svensk kvinde, 24 år)

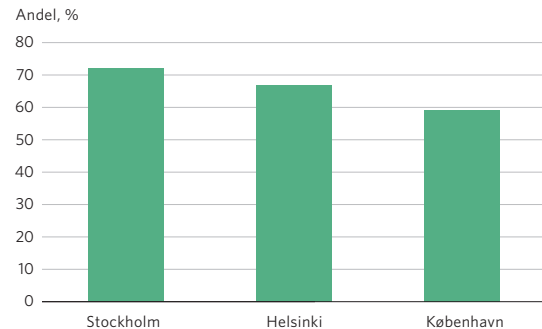
Der skal være gratis bilparkering
(dansk mand, 55+ år)

Placeringen er faktisk den samlede sum af mange faktorer
(finsk mand, 45-54 år)

Den kollektive trafik lokker i hovedstaden

Når vi går længere ned på listen over, hvad der gør, at en arbejdsplads har en god placering, finder vi adgang til kollektiv trafik (56%) og adgang med bil (51%), og derefter følger nærheden til handel, service og tjenesteydelser og endelig smukke omgivelser. I de tre hovedstadsregioner er adgangen til kollektiv trafik af stor betydning med Stockholm i top med 72%, Helsinki med 67% og København med 59%.

ANDEL, SOM VURDERER, AT ADGANGEN TIL KOLLEKTIV TRAFIK ER DET VIGTIGSTE FOR, AT EN ARBEJDSPLADS KAN HAVE EN GOD GEOGRAFISK PLACERING

Hele 49% i Finland sætter pris på smukke omgivelser sammenlignet med Danmark (22%) og Sverige (18%).

Bilen er vigtigere for mændene

Nem adgang til børnepasning og træning er fire gange mindre vigtigt end at kunne køre i bil til kontoret. Kvinder vægter nem adgang til børnepasning en del højere end mændene – men når vi taler om biler, er det lige omvendt.

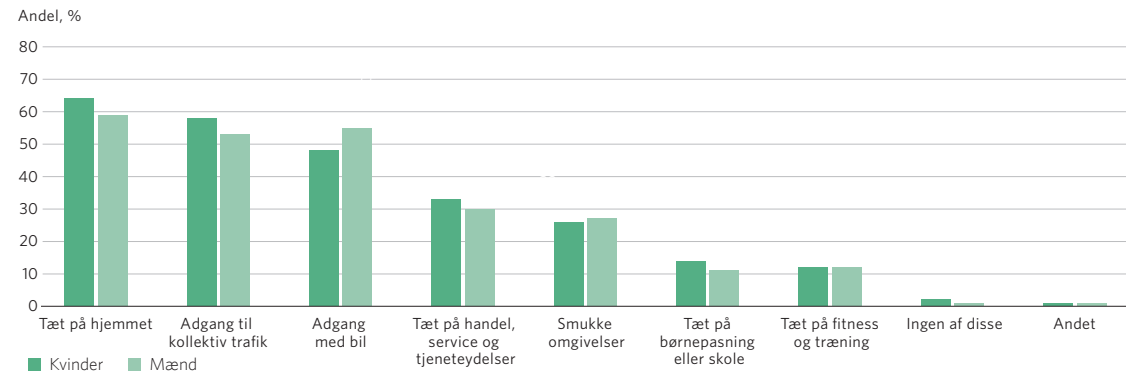
Lederne skiller sig ud fra alle andre i spørgsmålet om nærhed til hjemmet. Blot 43% af de øverste ledere betragter det som vigtigt, sammenlignet med hele 72% for alle andre medarbejdere.

Blandt mellemliderne er adgangen med bil det vigtigste (56%).

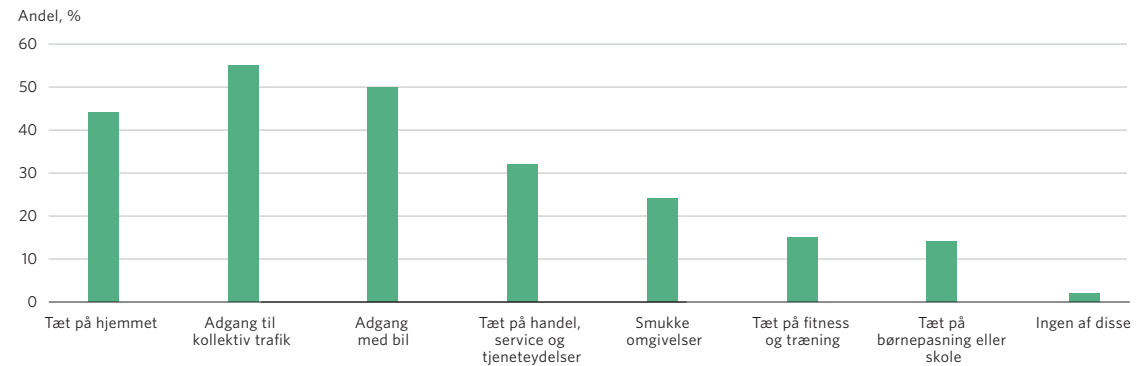
HVILKE AF FØLGENDE ER EFTER DIN VURDERING VIGTIGE FOR, AT DU SYNES, AT EN ARBEJDSPLADS HAR EN GOD GEOGRAFISK PLACERING? (LEDER)

	Gruppe-/			
	Adm. direktør/leder på højere niveau	Mellemlider	enhedsleder	Ikke leder
Tæt på hjemmet, %	43	47	62	72
Adgang til kollektiv trafik, %	52	48	55	60
Adgang med bil, %	48	56	54	49
Tæt på handel, service og tjenesteydelser, %	34	30	35	30
Smukke omgivelser, %	26	29	29	24
Tæt på børnepasning eller skole, %	10	14	17	11
Tæt på fitness og træning, %	12	13	12	11
Ingen af disse, %	3	1	0	2
Andet, %	1	0	0	1

HVILKE AF FØLGENDE ER EFTER DIN OPFATTELSE VIGTIGE FOR, AT DU SYNES, AT EN ARBEJDSPLADS HAR EN GOD GEOGRAFISK PLACERING?

HVILKE AF FØLGENDE ER EFTER DIN OPFATTELSE VIGTIGE FOR, AT DU SYNES, AT EN ARBEJDSPLADS HAR EN GOD GEOGRAFISK PLACERING? (UNDER 25 ÅR)

—
Det fleksible arbejdsliv

9 ud af 10 tilbringer en stor del af ugen på kontoret

Som vi tidligere har omtalt, arbejder næsten 60% i dag primært på kontoret, mens hele 88% bruger halvdelen eller mere af tiden på kontoret.

Men spørgsmålet om at arbejde på kontor eller derhjemme deler stadig vandene på mange arbejdspladser. 12% arbejder stadig primært derhjemme, ligesom 12% i undersøgelsen oplyser, at de altid arbejder hjemme i en almindelig arbejdsuge.

Finland indtager en særstilling, når det drejer sig om fysisk fremmøde på kontoret. Da årets undersøgelse blev gennemført, arbejdede hver fjerde finne primært hjemme. Ikke mere end 45% af finnerne opfattede kontoret som deres primære arbejdsplads.

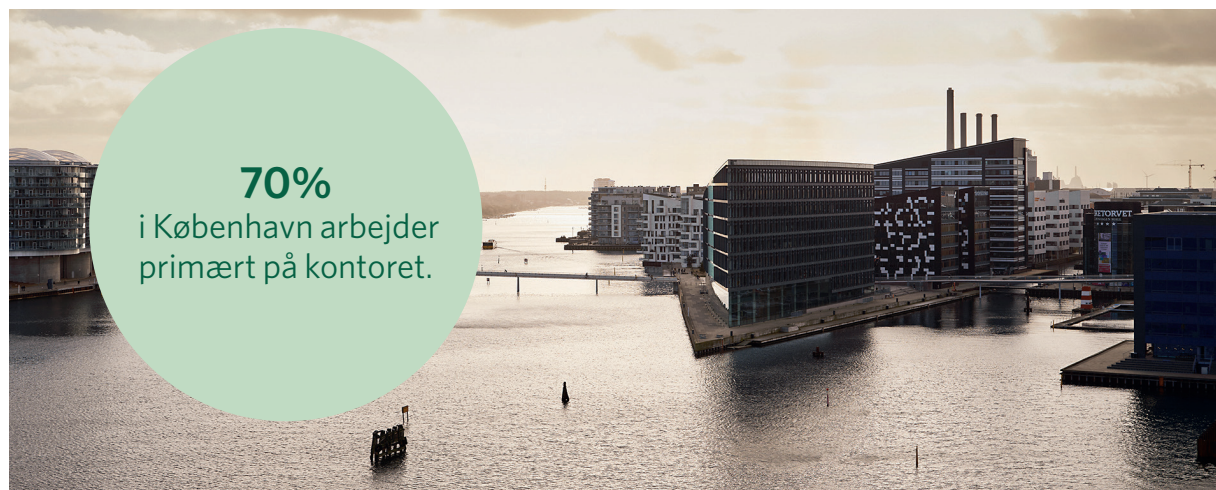
Hos danskerne forholder det sig nærmest omvendt, idet hele 69% oftest arbejder på kontoret og kun 6% hjemme.

Sverige ligger i midten. 61% arbejder primært på kontoret og 9% primært hjemme.

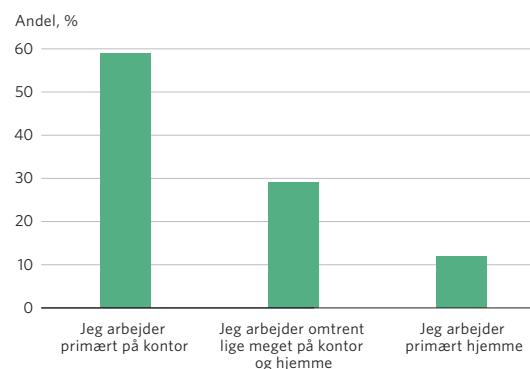
Når vi ser på de enkelte hovedstadsområder, ligger København i top med 70%, der arbejder på kontoret, og kun 6% hjemme. I Helsinki er det 43%, som primært arbejder på kontor, og hele 27% hjemme.

Stockholm placerer sig i midten med 53%, som især er på kontoret, og 10%, som primært arbejder hjemmefra. Stockholm er samtidig den hovedstad, hvor flest (37%) arbejder omtrent lige meget på kontoret og hjemme. Desuden er Sverige det eneste land, hvor der er en markant forskel mellem hovedstaden og resten af landet. I Stockholm arbejder 53% oftest på kontoret sammenlignet med 61% i Sverige som helhed.

Der er kun marginal forskel mellem kønnene. Det peger først og fremmest på et nordisk arbejdsmarked med en ret stor grad af ligestilling. Mændene er lidt oftere på kontoret, mens kvinderne lidt tiere arbejder hjemme.

HVAD ER DIN PRIMÆRE ARBEJDSPLADS I DAG?

HVAD ER DIN PRIMÆRE ARBEJDSPLADS I DAG?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Jeg arbejder primært på kontor, %	59	69	61	45
Jeg arbejder omtrent lige meget på kontor og hjemme, %	29	24	30	30
Jeg arbejder primært hjemme, %	12	6	9	24

HVAD ER DIN PRIMÆRE ARBEJDSPLADS I DAG?

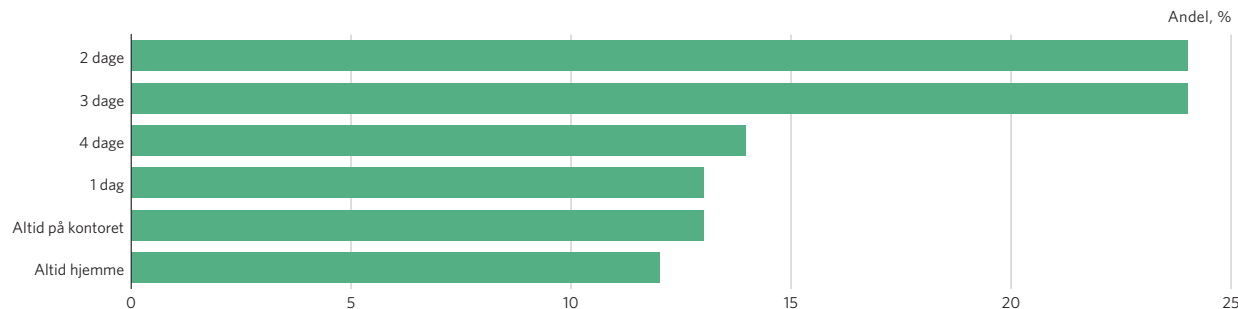
	København	Stockholm	Helsinki
Jeg arbejder primært på kontor, %	70	53	43
Jeg arbejder omtrent lige meget på kontor og hjemme, %	24	37	30
Jeg arbejder primært hjemme, %	6	10	27

De fleste ønsker at udføre størstedelen af arbejdet på kontoret

Hvis vi ser bort fra de mest inkarnerede kontormodstandere og dem, som er allermest trofaste over for kontoret, har 75% af de øvrige respondenter en kombination af kontor- og hjemmearbejde. Så hvor mange arbejdsdage vil det være optimalt at bruge på kontoret i løbet af en uge?

Mere end halvdelen ønsker at være på kontoret 3 dage eller mere hver uge, og for 48% af de adspurgte vil 2-3 dage være den mest optimale løsning, især i Sverige. Inden for aldersgrupperne er det de unge under 25 år, som skiller sig ud, idet 59% oplyser, at de gerne vil arbejde 3 dage eller mere på kontoret. Det kan tilføjes, at kun 8% af de yngste kunne tænke sig at arbejde hjemme hele tiden.

I FREMTIDEN, HVOR MANGE DAGE ØNSKER DU SÅ AT ARBEJDE PÅ KONTORET I EN ALMINDELIG ARBEJDSUGE?

I FREMTIDEN, HVOR MANGE DAGE ØNSKER DU SÅ AT ARBEJDE PÅ KONTORET I EN ALMINDELIG ARBEJDSUGE?

	Danmark	Sverige	Finland
Altid hjemme, %	8	10	19
1 dag, %	13	11	15
2 dage, %	24	25	22
3 dage, %	23	27	21
4 dage, %	15	14	12
Altid på kontoret, %	17	13	11

I FREMTIDEN, HVOR MANGE DAGE ØNSKER DU SÅ AT ARBEJDE PÅ KONTORET I EN ALMINDELIG ARBEJDSUGE?

	Under 25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55 år eller derover
Altid hjemme, %	8	10	11	13	15
1 dag, %	12	12	13	13	13
2 dage, %	22	26	25	25	20
3 dage, %	33	26	26	22	20
4 dage, %	16	16	12	14	13
Altid på kontoret, %	10	10	13	14	20

Vi er produktive derhjemme – men samarbejdet er taberen

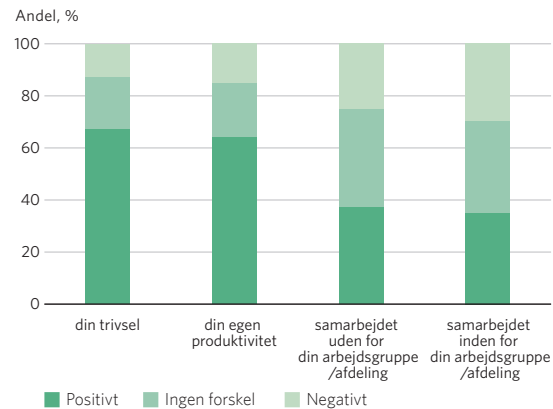
Får man mere fra hånden i trygge omgivelser derhjemme og foran brændeovnen i sommerhuset?

Igen har respondenterne det indtryk, at hjemmearbejde påvirker ens produktivitet positivt. Det var også resultatet af sidste års undersøgelse. Dette gælder, uanset om man arbejder i en lille virksomhed eller en meget stor virksomhed, hvilket land man bor i, eller hvor gammel man er. Det eneste område, hvor tendensen brydes, er, at kvinder forholder sig en del mere positivt end mænd (henholdsvis 69% og 61%) til hjemmearbejde og produktivitet.

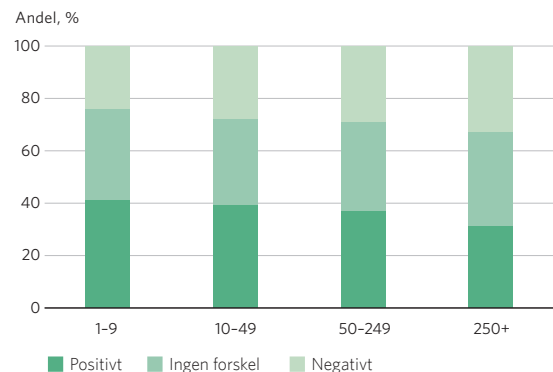
Det fremgår tydeligt af undersøgelsen, at ulempen ved hjemmearbejde er, at samarbejdet efter manges opfattelse lider under det. Hver fjerde medarbejder vurderer, at hjemmearbejde påvirker samarbejdet negativt uden for ens egen arbejdsgruppe. Og denne opfattelse er endnu mere markant inden for ens egen arbejdsgruppe – hele 30% oplyser her, at samarbejdet påvirkes negativt.

30%
oplyser, at samarbejdet påvirkes negativt af hjemmearbejde.

HVORDAN OPLEVER DU, AT HJEMMEARBEJDE PÅVIRKER SAMARBEJDET I DIN EGEN ARBEJDSGRUPPE/AFDELING?

HVORDAN OPLEVER DU, AT HJEMMEARBEJDE PÅVIRKER SAMARBEJDET I DIN EGEN ARBEJDSGRUPPE/AFDELING?

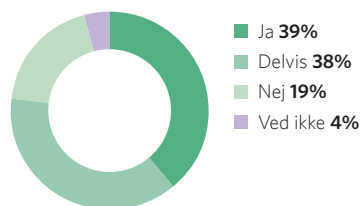

Muligheden for hjemmearbejde er alligevel vigtig

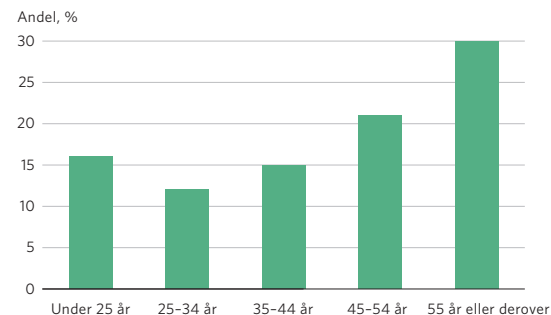
Det er ikke alle, som insisterer på retten til at arbejde andre steder end på kontoret. Hos personer, som har kontoret som deres primære arbejdsplads, er det kun hver tredje, som synes, at muligheden for hjemmearbejde er så vigtig, at de vil overveje at skifte job.

Der er dog en stor andel (tæt på 80%), som oplyser, at muligheden for hjemmearbejde vil kunne påvirke deres valg af arbejdsgiver.

VIL MULIGHEDEN FOR HJEMMEARBEJDE VÆRE EN AFGØRENDE FAKTOR FOR DIG VED VALG AF EN NY ARBEJDSGIVER?

ANDEL INDEN FOR HVER ALDERSGRUPPE, SOM SVARER NEJ

VIL MULIGHEDEN FOR HJEMMEARBEJDE VÆRE EN AFGØRENDE FAKTOR FOR DIG I VALGET AF EN NY ARBEJDSGIVER?

	I alt	Danmark	Sverige	Finland
Ja, %	39	37	40	39
Delvis, %	38	35	38	39
Nej, %	19	24	17	16
Ved ikke, %	4	4	4	6

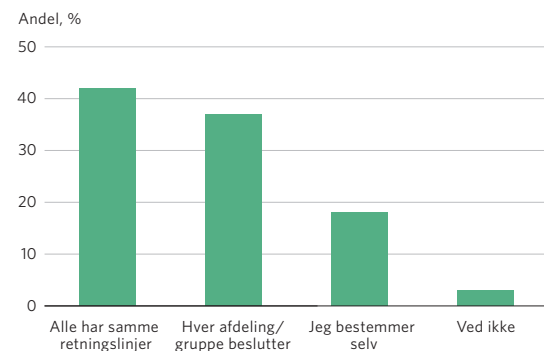

Retningslinjer for hjemmearbejde

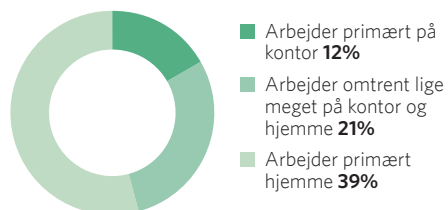
I princippet har alle virksomheder en form for retningslinjer for hjemmearbejde – men det er langt fra sikkert, at alle medarbejdere skal følge de samme regler. Det er det mest almindelige, at det enten er virksomheden eller afdelingen, som bestemmer, hvilke regler der gælder.

Resultatet er nogenlunde ens fra land til land samt mellem kønnene og opdelt i aldersgrupper. Lederne er overrepræsenterede blandt dem, som selv bestemmer. Og de, som selv bestemmer, er samtidig dem, som arbejder mest hjemme.

HVILKE RETNINGSLINJER HAR DIN ARBEJDSPLADS FOR HJEMMEARBEJDE?

DE, SOM SELV BESTEMMER, ARBEJDER MEST HJEMME

HJEMMEARBEJDE

#SELVBESTEMMELSE
#BESTOF2WORLDS

UNGES PERSPEKTIV

De unge er dem, som er mest positive over for kontorarbejde, men samtidig synes de i høj grad, at det er vigtigt at have muligheden for hjemmearbejde. Medarbejdere under 25 år er samtidig dem, som har de dårligste muligheder for selv at bestemme, om de vil arbejde hjemme. 🐜

Mellemliderne foretrækker obligatorisk fremmøde

Hvordan ville du reagere, hvis din arbejdsgiver indførte obligatorisk fremmøde på kontoret hver dag i ugen?

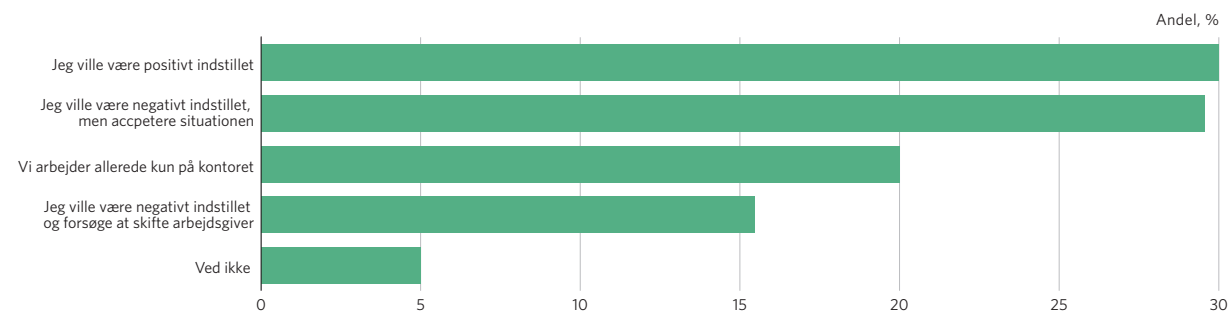
Sådan var spørgsmålet, der fik mellemlidernes store opmærksomhed. Det er nemlig den gruppe, som stiller sig mest positivt overfor, at alle medarbejdere skal være til stede på kontoret samtidig. 45% af mellemliderne siger ja til en sådan regel. Mellemliderne er mange gange det vigtige bindeled mellem ledelse og medarbejdere. Denne gruppe anser, at det forenkler kommunikationen og det daglige arbejde, når alle er på kontoret samtidig.

De øvrige ledergrupper støtter med ca. 35%, mens kun hver femte medarbejder uden lederansvar stiller sig positivt over for at skulle tilbringe hele arbejdstiden på kontoret.

Blandt dem, som primært arbejder hjemme, er mere end 80% negativt indstillede over for at indføre obligatorisk fremmøde på kontoret hver dag i ugens løb.

45%
af mellemliderne er
positive over for
obligatorisk fremmøde på
kontoret.

HVORDAN VILLE DU REAGERE, HVIS DIN ARBEJDSGIVER INDFØRTE OBLIGATORISK FREMMØDE PÅ KONTORET HVER DAG I UGEN?

HVORDAN VILLE DU REAGERE, HVIS DIN ARBEJDSGIVER INDFØRTE OBLIGATORISK FREMMØDE PÅ KONTORET HVER DAG HELE UGEN? (LEDER)

	Adm. direktør/leder på højere niveau	Mellemlider	Gruppe-/enhedsleder	Ikke leder
Jeg ville være positivt indstillet, %	36	45	34	20
Jeg ville være negativt indstillet, men acceptere situationen, %	19	25	32	33
Vi arbejder allerede kun på kontoret, %	25	17	17	21
Jeg ville være negativt indstillet og forsøge at skifte arbejdsgiver, %	14	10	15	20
Ved ikke, %	6	3	3	5

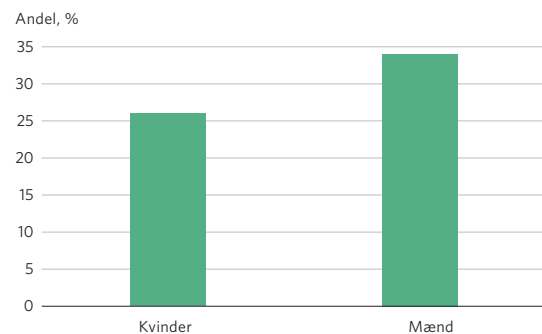
De unge er mest positive over for obligatorisk fremmøde på kontoret

I Finland stiller mere end halvdelen (54%) sig negativt til obligatorisk fremmøde på kontoret, og 21% ville i den situation gå i gang med at søge nyt job (i Helsinki-regionen er det hele 26%). I Danmark er det kun 35%, som er negative, mens 11% ville prøve at finde en ny arbejdsgiver.

Sverige lander i midten med 48% negative svar og 17%, som var gået i gang med at søge efter et nyt job og dermed forlade deres nuværende job.

Mænd forholder sig i højere grad positivt til obligatorisk fremmøde på kontoret sammenlignet med kvinder (henholdsvis 34% og 26%), mens medarbejdere i de største virksomheder (over 250 ansatte) også er de største modstandere af, at der indføres obligatorisk fremmøde. 35% af dem ville ikke bryde sig om det, men ville dog acceptere situationen. 21% var gået på jagt efter et nyt job.

ANDEL, SOM STILLER SIG POSITIV OVER FOR OBLIGATORISK FREMMØDE PÅ KONTORET HVER DAG I UGEN

HVORDAN VILLE DU REAGERE, HVIS DIN ARBEJDSGIVER INDFØRTE OBLIGATORISK FREMMØDE PÅ KONTORET HELE UGEN?

	Under 25 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55 år eller derover
Jeg ville være positivt indstillet, %	42	34	32	24	24
Jeg ville være negativt indstillet, men acceptere situationen, %	27	26	29	33	32
Vi arbejder allerede kun på kontoret, %	24	22	16	18	21
Jeg ville være negativt indstillet og forsøge at skifte arbejdsgiver, %	4	14	19	20	17
Ved ikke, %	3	4	4	6	5

Konklusion

Lad os gennemgå konklusionerne – og derefter smøge ærmerne op og komme på arbejde. Hos Castellum har vi masser af gåpåmod og optimisme. Vi er overbeviste om, at vores vigtigste produkt – det attraktive kontor – har alle forudsætningerne for at opfylde fremtidens krav og forventninger.

De fleste af os er nu tilbage på kontoret i størstedelen af arbejdstiden – efter pandemiens mange indskrænkninger og ændrede arbejdsformer. Undtagelsen er de ca. 10%, som af forskellige grunde stadig arbejder hjemme hele tiden.

Mange af disse entusiastiske hjemmemedarbejdere siger, at de aldrig kommer tilbage på kontoret igen. For dem vil fremtidens kontor ikke være noget attraktivt alternativ, uanset planlægning og de faciliteter, de bliver tilbudt. Andre faktorer som f.eks. afstanden til kontoret og krav fra arbejdsgiveren kan være det, der gør forskellen, så vi igen kan mødes fysisk med disse medarbejdere.

Der kan være forskellige holdninger til f.eks. kontorets fysiske indretning, træningsmuligheder og indholdet i frugtkurven. Mange oplysninger i rapporten bekræfter dog, hvad vi længe har vidst: Der er ikke nogen universel "one size fits all". Hvad der fungerer perfekt i én virksomhed, kan være uladsiggørligt i en anden.

Det kræver planlægning og struktur at skabe en attraktiv arbejdsplads, som opfylder alle vores behov. Vi skal forberede os godt for at forstå, hvordan vi skaber værdi i en virksomhed på en måde, som både tager hensyn til gruppen og det enkelte menneske. Vi oplever i stadig højere grad, at det fleksible arbejdsliv,

hvor hjemmearbejde er et naturligt supplement til kontoret, også betyder, at vi må indrette vores kontorer mere fleksibelt.

Men fleksibilitet er dog ikke altid den samme ting. De kontormiljøer, som grundlæggende er fleksible, er i høj grad forskellige, med forskellige former for arbejdspladser og mødesteder – til både individuelt arbejde og samarbejde. Det er interessant at observere, at de yngre i stadig højere grad foretrækker at sidde i åbne kontormiljøer, som de deler med andre. Det er det stik modsatte af, hvad deres ældre kollegaer giver udtryk for.

Det er i dag en meget mere kompleks proces at udforme en god arbejdsplads. Behovene har ændret sig i forhold til for bare få år siden. Desuden skal vi passe på vores naturressourcer og udnytte lokalearealerne optimalt. Derfor anbefaler vi altid vores lejere at udarbejde en arbejdspladsstrategi, inden vi indretter selve kontormiljøet.

Bed om vores hjælp – vi har forstand på kontorer!

Castellum - arbejdspladser at længes til

Læs mere på [Castellum.dk](https://castellum.dk)

Vores vigtigste konklusioner fra undersøgelsen Fremtidens arbejdsliv 2023 er følgende:

- 1 Kontoret er tilbage. 9 ud af 10 kontorbrugere i Norden har kontoret som deres arbejdsplads i mindst halvdelen af arbejdsugen.
- 2 Kontoret er et socialt omdrejningspunkt. 2 ud af 3 vurderer, at kontoret er vigtigt eller meget vigtigt for deres sociale liv.
- 3 Kontoret er de gode kollegaer. Kontorets største aktiv er alle dem, som arbejder der. I gennemsnit angiver 62%, at kollegaerne er det vigtigste på kontoret.
- 4 Kontoret handler om generationer. De unge skiller sig ud fra deres ældre kollegaer i mange spørgsmål og er generelt mere positivt indstillede over for kontoret.
- 5 Kontoret skal være tilgængeligt. Den nemme adgang til hjemmet, den kollektive trafik og parkeringsmulighederne topper ønskelisten for kontorets placering.

Castellum Danmark
Ud over det forventede
www.castellum.dk

CASTELLUM